payamdaily.ir

پیام آشنا

نخستین روزنامه صبح البرز

شماره ۱۶۸۵
سه‌شنبه / ۱۸ شهریور / ۱۳۹۹
/۱۹ محرم / ۱۴۴۲
08 / September / 2020

صاحب‌امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: باهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۵۳۸۳۸-۳۲۵۳۲۴۲۴-۰۲۶ فکس: ۳۲۵۵۳۸۳۸
فکس اینترنتی پیام آشنا: ۰۲۱-۸۹۷۸۶۷۲۹
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۴۲/۴۶
چاپ: کارگر

امروز با حافظ

در این بازار اگر سودیست با درویش خرسند است
خدایا منعمم گردان به درویشی و خرسندی
به شعـــر حافظ شیـــراز می‌رقصـــند و می‌نـــازند
سیـــه چشمان کشمیری و ترکان سمرقندی

خواندنی

مرا با خیال تو تاصبح نجواست

حسین منزوی

اوقات شرعی فردا

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۵:۱۹	۰۶:۴۶	۱۳:۰۵	۱۹:۲۲	۱۹:۳۹

برگه

انسان‌ها شکست نمی‌خورند بلکه تنها تلاش کردن شان را متوقف می‌سازند.

ارنست همینگوی

خبر

فراخوان ششمین جشنواره داستان کوتاه خاتم منتشر شد

اعضـــا و مربیان کانون پرورش فکری کـــودکان و نوجوانان می‌توانند با توجه به شرایط شرکت و مقررات اعلام شده در فراخوان در این مسابقه شرکت کنند.

به گزارش پیام آشـــنا: بر اساس فراخوان اعلام شده این مسابقه با توجه به نیازهای مخاطب و شرایط امروز جهان و مستند به اسناد و روایات معتبر برگزار می‌شود و آثار ارسالی باید حداکثر ۵ هزار کلمه باشـــد و تألیف و ارسال آثار برای همه‌ی گروه‌های ســـنی، پیروان همه ادیان و مذاهب و به زبان‌های مختلف آزاد است.

بر همین اساس آثاری که تنها از طریق پست و یا از طریق پایگاه اینترنتی جشـــنواره در فرمت‌های doc.docx و pdf به همراه نشانی دقیق پستی و الکترونیک، شماره تلفن ثابت و همراه و شرح حال کوتاهی از نویسنده ارسال شود به بخش مسابقه راه می‌یابد.

آثاری به مســـابقه راه می‌یابد که پیشتر منتشر نشده یا در سایر مسابقه‌ها و رویدادها ارائه نشده باشد و آثار ارسال‌شده بازگردانده نخواهد شد.

آئین پایانی این جشـــنواره در اردیبهشت ۱۴۰۰ برگزار خواهد شـــد و جوایز ســـه اثر برتر در هر یک از دو حوزه «کودک و نوجوان» و «مرزگـــســـال» به ترتیب نفر اول ۱۲۰ میلیون ریـــال به همراه دیپلم افتخار، نفـــر دوم ۸۵ میلیون ریال و دیپلم افتخار و نفر سوم ۵۰ میلیون ریال و دیپلم افتخار اهدا می‌شود.

هم‌چنین به نفرات چهارم تا ششم نیز ۵میلیون ریال همراه با لوح تقدیر و جایزه ویژه هیأت داوران به مبلغ ۵۰ میلیون ریال به همراه لوح تقدیر جشـــنواره نیز به اثر منتخب اهدا می‌شود.

همچنین به نویسندگان برگزیده نوجوان جوایزی به ترتیب نفر اول ۳۰ میلیون ریال، نفر دوم ۲۰ میلیون ریال و نفر سوم ۱۰ میلیون ریال به همراه لوح تقدیر اهدا می‌شود.

علاقه‌مندان می‌توانند تا ۳۰ دی سال ۱۳۹۹ آثار خود را به دبیرخانه جشـــنواره به نشانی پستی: تهران، میدان هروی، خیابان شـــهید وقامنش، خیابان آزادی، خیابان شـــهید افتخاریان، کوچه مریم، شماره ۲۳، کدپستی ۱۶۶۹۷۴۷۴۱۴ دفتر نشر فرهنگ اسلامی ارسال کنند.

این دفتر برگزار کننده جشـــنواره است و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، شهر کتاب، نهاد کتاب‌خانه‌های عمومی کشور، حوزه هنری، سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مجمع ناشران انقلاب اسلامی و... از مشارکت کنندگان در این رویداد فرهنگی هستند.

علاقه‌مندان به شـــرکت در این رویداد می‌توانند اطلاعات تکمیلی شامل برخی محورهای موضوعی داستان و روایت داستانی، معرفی تعدادی از منابع معتبر و سایر شرایط را در پایگاه‌های اینترنتی جشـــنواره به نشانی: www.jashn-varehkhatam.com یا www.khatam- festival.com یا www.khatamfestival.ir مشاهده کنند و در صورت نیاز به آگاهی بیشتر با شماره‌های ۰۲۱۲۲۹۴۱۸۰۷ - ۰۲۱۲۲۹۳۶۱۴۰ داخلی ۱۱۵ تماس بگیرند.

کارگر اخراجی هنرمند شد

ماری می‌ناکاتی که ۲۳ ســـال دارد، پیش از شیوع ویروس کرونا در یک کارخانه واقع در فیلیپین کار می‌کرد، اما بحران کرونا و مشکلات اقتصادی ناشی از آن سبب شد تا او شغل خود را در کارخانه از دست بدهد.

به گزارش پیام آشـــنا به نقل از ایسنا، پس از آن بود که ماکاتی تصمیم گرفت با خلق چهره افراد مشهور روی برگه کســـبوکار تازه‌ای به راه بیندازد. او اخراج از کارخانه را فرصتی برای دنبال کردن علاقه همیشـــگی‌اش یعنی هنر در نظر گرفت اما در ابتدا با مشکل تامین مواد اولیه در کشوری که یکی از شـــدیدترین قوانین مقابله با ویروس کرونا را به اجرا درآورده است، مواجه شد.

ماکاتی که موفق به تامین بوم نقاشـــی هم نشـــده بود، از برگ‌های درختی استفاده کرد که در نزدیکی خانه‌اش قرار داشـــت. او از برگ‌ها برای خلق چهره افراد مشهور همچون رابرت داونی جونیور، ایرا وینفری، مایکل جکســـون و... استفاده کرده است.

پس از آنکه این هنرمند، هزاران دنبال‌کننده در فیس‌بوک پیدا کرد، صدها اثر هنری خود را که آنها را با نام «هنر برگی» معرفی می‌کند، به فروش رساند. قیمت هر کدام از این آثار هنری حدود ۸/۲۴ دلار است. قیمت دقیق هر یک از این آثار به نسبت میزان ظرافت و جزئیات اثر متغیر است.

کافه پیام

برای انعکاس نظرات و گلایه‌ها و پیشنهادات خود درباره مسائل البرز با پیام آشنا تماس بگیرید

۳۲۵۵۳۸۳۸
۳۲۵۴۱۴۹۵
۰۹۰۱۴۰۴۸۳۳۳

گزارش

بوم رنگ؛ برنامه ای سرگرمی و آموزشی

کودکان البرزی، حافظان میراث طبیعی و محیط زیست

فرزانه یوسفیان

سرمایه‌گذاری تنها بها دادن بـــه پروژه‌های اقتصـــادی و تامیـــن مشاغل مختلف نیست. ســـرمایه‌گذاری تربیت نسلی‌ســـت که قرار اســـت فردای یک شهر، جامعه و کشور را بسازد. کودکان و نوجوانانی که با تربیتی مختص به خانواده خود یا ورود به جامعه رفتارهای اکتســـابی را دریافت و بازخورد آن رفتار را بـــه جامعه برمی‌گردانند در کنار تربیت خانواده هر کدام از ما در هر جایگاهی که هســـتیم در پرورش فکری و رفتاری کودکان و نوجوانان شـــهر و کشورمان به طور مستقیم یا غیرمستقیم دخیل هستیم. در این میان پرداختن صرف به حوزه کودک و نوجوان، دنیایی سالم‌تر را رقم خواهد زد. روزهایی در انتظارمان خواهد بود که نســـلی آگاهتر و رشیدتقه را پرورش داده‌ایم و می‌دانیم بهترین‌ها نصیب طبیعت، ذهن، افکار و روزگارمان خواهد شد.

فرانک فروتن، نویســـنده، کارگردان و موسس خانه تئاتر البرز، در کنار آموزش تئاتر به نسل کودک و نوجوان، فعالیت در برنامه‌ی تلویزیونی مختص به کودکان را نیز آغاز کرده است. فروتن سرپرست نویســـندگان و قصه‌گوی برنامه‌ای به نام بوم‌رنگ است که از شبکه تلویزیونی البرز پخش می‌شود.

بوم‌رنگ برنامه‌ای مختص کودکان است که به تهیه‌کنندگی و کارگردانی مسعود مهدی روزهای زوج ســـاعت شـــش عصر از شـــبکه البرز پخش می‌شـــود. فروتن درباره طرح اولیه کار این چنین می‌گوید: متاسفانه در اســـتان البرز برنامه‌ای که مختص کودکان باشد، وجود نداشت و با پیشنهادی که از ســـوی کارگردان برنامه داشتم، برنامه‌ریزی ویژه‌ای نسبت به چگونگی اجرای آن در نظر گرفته شد که در کنار جنبه سرگرمی به جنبه‌ی آموزشی آن پرداخته شود.

پرداختن به موضوعات زیست محیطی از اهمیت بالایـــی در ســـاخت برنامه بوم‌رنگ بوده اســـت. سرپرست نویسندگان این برنامه در ادامه می‌گوید: متاسفانه محیط زیســـت ســـال‌هاســـت دچار بحران شده اســـت و هر کدام از ما باتوجه به مسئولیت اجتماعی که داریم، باید مراقب طبیعت باشیم. باید بتوانیـــم در کنار انجام وظایفی که بر دوش داریم، چگونگی رفتار با طبیعت را به کودکان و نوجوانان آموزش دهیم. این روزها همه درگیر ویروس کرونا هستیم و شاید وجود چنین بیماری نیز هشداری از سوی طبیعت است که باید بیشتر از گذشته به محیط زیست بها دهیم، ما گویا تبدیل شده ایم به ویروس هایی که این طبیعت می‌خواهد ما را از دل خودش بیرون بیاندازد.

باتوجه به یومی بودن برنامـــه بوم‌رنگ به آداب و رســـوم، فرهنگ و بناهای تاریخی و طبیعی البرز نیز، توجه ویژه‌ای شـــده است. موسس خانه تئاتر البرز در این خصوص ادامه می‌دهد: به ویژگی‌های منحصربفرد البرز، فضاهای ســـرســـبز و پرثروت اهمیت به محیط زیســـت زیبای البـــرز، بناهای تاریخـــی و ملی، رودخانه کـــرج و معرفی یکایک این ویژگی‌ها به زبان کودکانه در برنامه بوم‌رنگ پرداخته‌می‌شود.

در برنامه بوم‌رنگ دو شخصیت عروسکی به نام‌های شیرین بیان و اســـتاد حلب وجود دارد. شیرین بیان دختر پیش دبستانی است که کنجکاوی‌های بســـیاری دارد و استاد حلب برگرفته از دانشمند قدیمی کرجی مربوط به قرن چهارم هجری است که از دل کتاب تاریخ و از گذشـــته ی دور بیرون آمده است. استاد حلب، نام مستعار یک ریاضی‌دان و آبـــشـــناس کرجی است که می‌تواند به تمامی سوال‌ها و کنجکاوی‌های شیرین بیان پاسخ دهد. استاد حلب برای شـــیرین بیان که یک دختر پیش دبستانی و پر از سوال و کنجکاوی چیزهایی از گذشته البرز و گذشته وضعیت طبیعت، زمین و سرزمین می گوید. شیرین‌بیان از شرایط کنونی طبیعت و آلودگی‌های زیست محیطی می‌گوید و استاد حلـــب از این همه تغییر و نامهربانی با طبیعت متعجب می‌شود. استاد حلب به همراه خود یک دانشـــنامه دارد که در هر قسمت که با یک مشکل زیست محیطی، آلودگی هوا، پسماند ریختن زباله‌هـــا، نامهربانی با طبیعت یا حیوانات مواجه می‌شـــود با اشـــاره به آن یک راه حل پیدا می‌کند و پیشنهاد می‌کند برای حل این مشکل باید چه کاری انجام داد.

برنامه دارای بخش‌های مختلف است. فروتن در این خصوص می‌گوید: یکی از آیتم‌های جذاب برنامه، آیتم قصه گویی آن اســـت که در هر قســـمت یک داستان متناسب با موضوع برنامه روایت می‌شود. در این بخش قصه گویی به صورت مرسوم و معمول که همه جا وجود دارد، نیست. قصه گویی خلاق اســـت در روایت قصه از بچه‌ها استفاده می‌کنیم. بچه‌های برنامه ما وارد کلبه قصه می‌شوند و قصه‌گو که قصه را تعریف می‌کند، آن‌ها به صورت نمایشی آن را به اجرا در می‌آورند.

نویســـنده‌ی البرزی ادامه می‌دهد: اتـــاق ابتکار یکی دیگر از بخش‌های برنامه بوم‌رنگ اســـت که متناســـب با موضوع برنامه، کارمندی خلاقانه به بچه ها آموزش داده می‌شود. سعی شده باتوجه به تاکیدمان به موضوع محیط زیست، با وسایل دورریز مانند بطری آب معدنی، بطری نوشابه و... به بچه ها آموزش داده شود که چگونه می توانند کارمندی های خلاقانه درست کنند. بازی های خلاق آیتم دیگری از برنامه اســـت که به خاطر اینکه بچه‌ها باتوجه به شـــرایط فعلی زمان بیشتری را در خانه می‌گذرانند چطوری می توانند خودشان را در خانه سرگرم کنند.

وی به بخش معرفی کتاب اشاره می‌کند و می‌گوید: در بخش معرفی کتـــاب تکیه مان به کتاب‌های معرفی شده از سوی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با موضوع محیط زیست است که با توجه به موضوع هر قســـمت، کتابی مختص به سنین کودکان و نوجوانـــان را به آن‌ها معرفی می‌کنیم. موضوعاتی مربوط به بهداشت فردی به خاطر کرونا در برنامه نیز گنجانده شده است.

فروتـــن آیتم اتاق البرزگـــردی را آیتم بومی این برنامـــه می‌داند و می‌گوید: هربار شـــیرین بیان و استاد حلـــب با ورودشان به این اتاق و باز کردن یک کتاب جادویی، جاهای مختلفی از البرز را به بینندگان نشان می دهد. با این آیتم تمامی اماکن دیدنی و روستاهای البرز، غذاها، بازی‌های البرز و هرآنچه مربوط به البرز می‌شود با زبان کودکانه به بچه‌ها معرفی می‌کنیم. هر بار به معرفی یک بخش یا بخش‌هایی می‌پردازیم که متناســـب با موضوع برنامه است. زمانی که موضوع برنامه ما آلودگی هوا اســـت روستاهای البرز را معرفی می کنیم یا مثلا در موضوع مدیریت پسماند به این مسئله تاکید می‌کنیم که پلاستیک را در رودخانه ها نریزیم. ما ســـعی می کنیم در این برنامه تلنگری به بچه ها بزنیم که بدانند مراقب آنچه میراث ماســـت چه طبیعی و بناهای تاریخی باشیم.

سرپرست نویسندگان برنامه بوم‌رنگ در خصوص بخش مشاغل می‌گوید: عمو بهرنگ در این بخش مشاغل مختلف را در قالب طنز به کودکان معرفی می‌کند این مشاغل بیشتر به مسائل محیط زیست، طبیعت و فرهنگ اشاره دارد.

فروتن در پایان می‌گوید: استان البرز احتیاج دارد که بیشتر از قبل به بحث کودک و آموزش به کودکان در حیطه نمایش پرداخت شـــود و فرصت خوبی است تا بتوان با برنامه بوم‌رنگ به این مهم دست پیدا کرد. امیدوارم که این برنامه‌ها بتواند ادامه‌دار باشـــد. این برنامه می‌تواند گام خوبی باشد که ما بتوانیم یک برنامه بومی کودک برای خودمان داشته باشیم که خلـــنگاهش استان البرز باشد. بچه ها استان خودشان را بشناسند و نسبت به آن علاقه ای داشته باشند.

از عوامـــل این برنامه می‌توان بـــه حامی علیزاده، سعیده دهقانی نژاد و داود بختیاری صدابیشه‌ها، کلثوم گلباز و یوســـفی عروسک گردان‌ها، آمنه فرهمند مدیـــر تولید، فاطمه واشـــقانی فراهانی نویســـنده، ضیاء احمدی ترله سرا، سپهر سراجی آهنگـــاز، آقایان مصطفوی و طاهرآده تصویربردار، مومنی تدارکات و بهار سلیمانی مجری، اشاره کرد.

F.Yousefianpour@Gmail.com

اهمیت توسعه باغات مدرن سیب

در حال حاضر ســـطح زیر کشت سیب در ایران حدود ۲۲۰ هـــزار هکتار و تولیـــدی معادل ۳ میلیون تن در سال اســـت. میانگین تولید سیب در هکتار در ایران حدود ۱۴ تن است که نسبت به میانگین آن در کشورهای پیشرفته با بیش از ۵۰ تـــن در هکتار تفاوت قابل ملاحظه ای دارد.

از طرفـــی دیگر محدودیت منابـــع آب در ایران نسبت به کشورهای پیشرو حادتر و مهم‌تر است و امکان گســـترش سطح زیر کشت با محدودیت های بیشتری مواجه می شود. در نتیجه تنها راه حل باقیمانده بالا بردن عملکرد در واحد سطح با اســـتفاده از روش های به یافتی و احداث باغ های متراکم سیب اســـت. در باغ های متراکم تعداد درختان در واحد ســـطح افزایش یافته، درختان زودتر به بارده‌ی اقتصادی می رســـند، مدیریت داشت درختان به دلیل یاکوتاه بودن درختان و یکنواختی آنها آسان تر است، به دلیل برخوردای درختان از تاج باز و کوتاه کارایی فتوسنتز بیشتر و در نتیجه کیفیت میوه ها افزایش یافته و توان رقابتی بیشتری دارند از همه مهم تر عملکرد در واحد سطح ۴ برابر بیشتر از باغ های بذری است.

یکی از اصول احداث باغ های متراکم استفاده از سیستم کود-آبیاری در باغ سیب اســـت. در این سیســـتم میزان مصرف آب در هکتار حدود ۴ هزار متر مکعب نسبت به باغ های سنتی با مصرف آب ۱۰ هزار متر مکعب درســـال بســـیار کاهش می یابد و درکـــنار آن کارایی تغذیه درختان با اســـتفاده از کود های قابل حـــل در آب افزایش مـــی یابد. در نتیجه با افزایش عملکرد و کاهش مصرف آب در هکتار از گسترش بی رویه باغ های سیب و مصرف آب زیر زمینی با ارزش در کشور جلوگیری شده و میزان تولید سیب با کیفیت درجه عالی و صادراتی بسیار بیشتر خواهد شد.

شاخص عمده در احداث باغات متراکم استفاده از پایه های رویشی یاکوتاه و نیمه یاکوتاه که باعث کاهش اندازه و زود بارده‌ی ارقام شـــود در اندازه های مختلف با ویژگی های متنوع اصلاح و تولید شده است و به آسانی در دسترس باغداران قرار دارند. اما شـــرط اساسی در موفقیت این باغ ها، استفاده از پایه های رویشی سازگار و متحمل به تنش های زنده و غیر زنده است. در حال حاضر پایه‌های رویشی وارداتی دارای نیازمندی های خاص و توقعات آبی و تغذیه ای ویژه ای هســـتند که برآورده نمودن آنها برای باغداران تا حدودی مشکل است زیرا خاک مناطق پرورش ســـیب در ایران متفاوت از کشـــورهای اروپایی است. بافت خاک در بیشتر مناطق کشور خشک، سنگلاخی و با درصد آهک بالا می باشد و پایه های رویشی موجود در این خاک ها اغلب دچار کمبود و تنش می شوند. اصلاح بافت و ساختمان خاک و تامیـــن آب با کیفیت عالی هزینه های زیادی در بر داشته و درصد بالایی از هزینه های جاری باغداری را به خود اختصاص می دهد. به نظر می رسد استفاده از منابع ژنتیکی بومی که هزاران سال در این کشور وجود داشته و سازگاری های ژنتیکی طبیعی با خـــاک و اقلیم مناطق مختلف پرورش ســـیب دارند راه حل منطقی و قابل قبولی باشد. موسسه تحقیقات علوم باغبانی در کنار ســـایر مراکز علمی و دانشگاهی کشور تلاش های هدفمندی جهـــت تولید و ارزیابی پایه های رویشی سیب به انجام رسانده است. در ایران ژنوتیپ های سیب یاکوتاه و متحمل وجود دارد که با استفاده از آنها در برنامه های به نژادی اصلاح پایه های رویشی سیب نتایج درخشانی متصور است. تعدادی از ژنوتیپ های بومی سیب موجود به عنوان والد در برنامه های دورگ گیری برنامه‌ریزی شده مورد ارزیابی دقیق قرار گرفته‌اند و نتایج خوبی به همراه داشته است. در برنامه‌های تحقیقاتی ســـعی بر این بوده است که بعضی از صفات خوب و مطلوب موجود در والدین بومی و پایه های خارجی ترکیب شود تا امکان تولید و معرفی پایه های سازگار و مناسب خاک های ایران امکان پذیر باشد. بسیاری از کشور های دیگر نیز برنامه های دورگ گیری بین ژنوتیپ های بومی خود و پایه های بین المللی به اجرا گذاشته اند و پایه های متناسب با اقلیم خود به دست آورده‌اند. علاوه بر تولید پایه های رویشی جدید، توسیه و ترویج گسترش ارقام و پایه های رویشی سیب سازگار با مناطق پرورش سیب در کشور، آموزش احداث و مدیریت باغ های سیب متراکم و نیمه متراکم و ترویج و توسعه مراکز مدرن پرورش نهال سیب نیز در دستور کار موسسه تحقیقات علوم باغبانی قرار دارد.

چشم‌انداز

اگر با استفاده از پایه های رویشی سازگار، احداث باغ های متراکم ســـیب در سطح گســـترده و با اطمینان خاطر اقدام شود مصرف آب در هکتار به میزان قابل توجهی کاسته خواهد شد، سطح زیر کشت باغ های سیب به حدود نصف کاهش یافته و عملکرد سیب نسبت به وضعیت موجود افزایش می یابد. ارقام و فنون جدید در احداث و نگهداری باغ های مدرن به کار گرفته می شوند و بابهبود کیفیت محصول ضایعات محصول کاهش یافته و روند تولید و صادرات محصول سیب سیر صعودی خواهد یافت.

دکتر داریوش آتشگار
عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات علوم باغبانی و محقق سیب

مقایسه باغ مدرن با باغ سنتی سیب

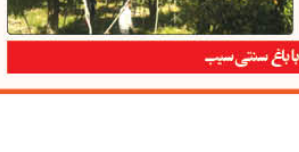

پایه سیب هیبرید ایرانی

یادداشت

کتاب فقط یک کتاب نیست

خردسالان و کودکان معمولاً جذب رنگ و لعاب می‌شوند و تصویری از کیفیت ندارند به همین دلیل بسیاری از کارشناسان تغذیه برای کودکان بدغذا طراحی غذا را کاربردی می‌دانند. ساختن بشقابی رنگین و تصویری از غذاهای مفذی.

در مورد کتاب هم همین‌طور است. والدینی که تجربه‌ای از تیاز کودک ندارند ممکن اســـت برای خوشحالی و رضایت بچه تن به خواســـته آنها بدهند و متوجه نباشند که ناخواســـته سلیقه کودک شان را با خرید خوراکی‌های بدون ارزش غذای فکر یا کتاب‌های بازاری تحت تأثیر قرار می‌دهند.

همه این را باور داریم که کودک برای رشد نیاز به کتاب و داستان دارد. بچه‌ها در داستان‌ها می‌توانند تجربه کنند، بشناسند و درک بهتری از محیط، موقعیت خود و ارتباط شان با محیط پیرامون داشته باشند.

اینکه چه کتابی برای چه دوره‌ای مناســـب اســـت و در هر دوره سنی خردســـال و کودک نیاز به فراگیری چه مهارت‌هایی دارند در مقالات و کتاب‌های متعدد در دسترس والدین است. کافی است کمی جســـتجو کنند تا نیاز کودک خود را بهتر بشناســـند. امـــا در بازار امروز کتاب با تنوع بســـیار زیاد رو به رو هســـتیم. انواع کتاب‌های حمام، پارچه‌ای، پازل، عروسکی و...

جدا از اینکه والدین باید به کیفیت پلاستیک، پارچه، رنگ و لوازم جانبی که به کتاب وصل اســـت توجه داشته باشند، باید به گروه سنی دقت کنند. به شـــکل و کیفیت تصاویر، تناسب متن و تصویر با سن کودک و خردســـال و...

خوشبختانه کتاب‌های پارچه‌ای دارای تنوع زیاد است و کتاب‌های موجود در بازار از کیفیت نسبی جنس و رنگ برخوردار است. کتاب‌های نوزاد و نوپا که بیشتر در این گروه قرار می‌گیرد در واقع آموزشی است و برای شناخت رنگ‌ها و اشـــکال و... کاربرد دارد. اما با توجه به بالا رفتن سن خردســـالان کتاب‌های تصویری با کاغذهای کلفت‌تر و مقوایی (برای جلوگیری از بردن دست و داشتن استحکام بیشتر) با متن کمتر و تصاویر بیشتر (سفید خوانی) مناسب خواهد بود. کتاب‌های پارچه‌ای برای کودکان و خردســـالان وجود دارد که روایت یک داستان علیه یا بازی است. مثل کتاب مهمان‌های ناخوانده یا بازی اتل متل. که بیشتر بزرگترها راوی‌نگر ماجرا هســـتند آن هم با تجربه خودشان. در این مرحله کم‌کم پای کتاب‌های داستان به زندگی بچه‌ها باز می‌شود. کتاب‌هایی که شعر، داستان و تصویر اساس آن هســـتند این کتاب‌ها مرحله دیگری از دانش کودک را شکل می‌دهد و علاوه بر افزایش مهارت واژگانی مفاهیم را از طریق داســـتان و تصویر باید درک کند. باید بتواند از تصاویر مفاهیم را درک کند و ارتباط متن و تصویر را برقرار کند.

در ایـــن مرحله والدین خلاق و آگاه کتاب‌های بهتر را انتخاب می‌کنند و با توجه به مســـائل فرهنگی، ارزش‌ها و باورهایشان کتاب‌ها را انتخاب می‌کنند.

نوع و چینش کلمات و مفهومی که به کودک انتقال می‌دهد برای آنها مهم است. سعی می‌کنند تا از کتاب‌هایی با محتوای تعبیض‌آمیز، حیوان آزاری، توهین به اقوام و... دور بمانند. آنها کتاب‌هایی را برای فرزندان شان انتخاب می‌کنند که علاوه بر داستان روان، در لابه‌های زیرین مفاهیم انسانی را

در بر داشته باشد. در این سنین است که شما ذائقه و فکر کودکتان را پرورش می‌دهید و ســـعی می‌کنید تا بهترین خوراک ذهنی را برای او فراهـــم کنید و کتاب‌هایی انتخاب کنید که بتواند به افزایش و پرورش قـــدرت تفکر، مهارت دیداری و کلامی، اندیشـــه و رفتار او کمک کند. کتاب‌های مناسب فرصت درک بهتری به کودک می‌دهد. پس قبل از خرید کتاب باید به‌عنوان والد، مربی و بزرگتر از خودتان سؤال کنید: آیا این کتاب مناسب است؟

هنگام خرید کتاب معیارهای کتاب مناسب را مرور کنید. آیا این داستان جزو کتاب‌هایی که صرفاً برای لذت مطالعه است و صرفاً برای آشنایی کودک با کتاب و لذت مطالعه است یا جزو کتاب‌هایی محسوب می‌شود که برای گفت‌وگو درباره موضوعی به کار می‌رود؟ یا مشکلی را که کودک دارد در داستان مطرح شده و فرصت و مجال گفت‌وگو را ایجاد می‌کند؟ در کنار خواندن کتـــاب به چه نکاتی باید تمرکز کرد و بعد از خواندن کتاب به چه کارهایی می‌توان پرداخت که مفهوم این کتاب را بیشـــتر منتقل کند.

آیا کودک کتابی مشابه این را خوانده و درک کرده و چه واکنشی داشته؟ و...

بنابراین یک کتاب فقط یک کتاب نیســـت. یک دنیاست. دنیایی بهتر برای کودکانمان انتخاب کنیم.

نلی محجوب
فعال حوزه ادبیات کودک و نوجوان